

САВЧЕНКО

Алла Миколаївна
ANSavchenko@ukr.net

УДК 338

АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ У РЕГІОНАЛЬНОМУ РОЗРІЗІ

ANALYSIS OF TAX REVENUES IN REGION DIMENTION

к. е. н., доцент кафедри,
Національний університет
державної фіскальної служби
України

У статті виконаний огляд наявних досліджень науковців щодо аналізу податкових надходжень загалом та у регіональному розрізі, зокрема окреслено основні проблеми з даної тематики. Виконаний аналіз податкових надходжень до обласних бюджетів України, зокрема, надходження податку з доходів фізичних осіб, податку на прибуток підприємств, рентна плата. Міститься порівняльний аналіз надходжень з даних податків за 2015 та 2017 рр.. Зроблені висновки щодо напрямків необхідних подальших досліджень.

* * *

В статье выполнен обзор имеющихся исследований ученых по анализу налоговых поступлений в целом и в региональном разрезе, в частности определены основные проблемы по данной тематике. Выполнен анализ налоговых поступлений в областные бюджеты Украины, в частности поступления налога с доходов физических лиц, налога на прибыль предприятий, рентная плата. Содержится сравнительный анализ поступлений по данным налогов 2015 и 2017 гг.. Сделаны выводы относительно направлений дальнейших исследований.

* * *

The article substantiates the importance of analyzing tax revenues in regional dimension in connection with the economic strategy of Ukraine of balancing budgetary resources. The article includes an overview of existing researches of scientists on the analysis of tax revenues in general and in the regional dimension in particular, outlines the main problems in this subject. The analysis of general tendencies of revenues of local budgets in recent years has been carried out. An analysis of the trends of changes in tax revenues by regions is made by comparing tax revenues of region budgets for 2015 and 2017. In particular, such tax revenues as tax on personal income, corporate income tax, rent payment.

In the course of the investigation, it was found that despite the significant increase of revenues of tax on personal income in 2017 compared to 2015, the share of revenues from this tax to region budgets has practically remained unchanged, despite a significant increase in the minimum wage. The exception is the Kherson region, which borders the Autonomous Republic of Crimea.

In the course of the investigation, a significant absolute increase in corporate income tax revenues was found in the Dnipro and Zhytomyr regions and a decrease in this figure in the Poltava, Zaporizhia and Volyn regions. The share of this tax among revenues of region budgets did not change significantly.

In addition, during the investigation, an increase in rent payment revenues in all areas studied was found. The share of rent payments among the region budget revenues does not change significantly.

The article concludes about the tendency of the growth of the share of income from tax on personal income in the revenues of region budgets and the slight decrease in the share of corporate income tax and rent payments. In the article the author makes the assumption that the growth of minimum wage for 2015-2017 is proportionally offset by the shadow of this wage in virtually all regions of Ukraine.

The author makes conclusions about the directions of the necessary further research.

Ключові слова: податкові надходження, місцеві бюджети, доходи, децентралізація, регіони

Ключевые слова: налоговые поступления, местные бюджеты, доходы, децентрализация, регионы

Keywords: tax revenues, local budgets, incomes, decentralization, regions

ВСТУП

Починаючи з 1998 р. одним з ключових питань урядової політики є питання бюджетної децентралізації.

З метою врегулювання даного питання Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р схвалено Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [1] (надалі Концепція).

У Концепції відзначено проблему надмірної централізації повноважень органів виконавчої влади та фінансово-матеріальних ресурсів. Пропонувалися, серед інших, наступні шляхи вирішення даної проблеми:

- визначення достатньої податкової бази, що дасть змогу забезпечити виконання органами місце-

вого самоврядування власних повноважень з урахуванням об'єктивних критеріїв фінансування державою делегованих повноважень;

- обчислення обсягу дотації вирівнювання на основі уніфікованих стандартів надання публічних послуг;

- визначення фінансовою основою здійснення органами місцевого самоврядування власних повноважень податків та зборів, які пов'язані з територією відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

- закріплення за місцевими бюджетами частини коштів, що надходять від сплати податку на прибуток новостворених юридичних осіб, протягом п'яти років від дати інвестування в юридичну особу.

Таким чином, аналіз податкових надходжень в регіональному вимірі є важливим для вирішення концептуальних питань економічної стратегії України

щодо збалансування бюджетних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Безпосередньо аналіз податкових надходжень у регіональному розрізі знайшли відображення у працях І.З. Сторонянської, Л.Я. Бенювської [2], Т. Маршалюка [3], О.В. Калмикова, В. Пальчука [4], І.В. Журавльової [5].

Частина науковців приділяє основну увагу аналізу планування податкових надходжень за видами податків або у регіональному розрізі (О.В. Зварич [6], В.В. Зайчикова, Ваннікова Е.Н. та ін., Письменний В.В., Тарангул Л.Л., Шевченко А.В. [7]).

Аналіз структури, проблеми диверсифікації доходів місцевих бюджетів, зміцнення їх дохідної бази досліджували І.О. Луніна, О.П. Кириленко, А.В. Лучко, І. Грушицька, О.А. Музика, І.О. Цимбалюк, Н.В. Вишневська [8], Н.В. Проць та ін.

Методологію та методику аналізу податкових надходжень в цілому досліджували В.Т. Білоус, А.В. Скрипник, Ю.І. Бойко [9], А. Соколовська, І.Д. Бенько, В.С. Бенько [10] та інші.

Також мають місце дослідження, автори яких приділяли основну увагу податковим надходженням у контексті конкретного місцевого бюджету (наприклад, [11]).

Вагому роль відіграють експертні дослідження та аналітичні матеріали щодо податкових надходжень у регіональному розрізі (зокрема, Асоціації міст України, Мінрегіонів, Державної фіскальної служби).

Базова інформація щодо предмету дослідження міститься у звітах про виконання місцевих бюджетів.

І.З. Сторонянською та Л.Я. Бенювською проаналізовано структуру податкових надходжень місцевих бюджетів та динаміку її зміни за період з 2006 р. по 2013 р., визначено регіональні особливості податкових надходжень до місцевих бюджетів [2]. Авторами проаналізовані податкові надходження до державного бюджету по регіонах за 2010 р. та 2013 р., залежність податкових надходжень регіонів до державного бюджету від встановлених пільг. Автори визначили основні проблеми податкових надходжень до державного та місцевого бюджету, зокрема, недостатню частку податків на місцевому рівні.

Автори приділяють головну увагу податку на доходи фізичних осіб, стосовно якого авторами визначено такі проблеми:

- проблема тінізації доходів фізичних осіб,
- даний податок сплачується до місцевого бюджету за місцем роботи платника, а видатки з місцевого бюджету отримуються за місцем реєстрації.

Автори також приділяють увагу податку на нерухоме майно, відмінного від земельної ділянки, стосовно якого визначено проблему неповного обліку нерухомого майна у відповідних реєстрах, особливо у сільських місцевостях.

І.В. Журавльовою проаналізовано основні бюджетно-донори та їх частки у загальній сумі міжбюджетних трансфертів [5]. Автор виокремлює такі проблеми, як необгрунтована система надмірного вилучення доходів з місцевих бюджетів з наступним частковим поверненням їх у вигляді міжбюджетних трансфертів. Як висновок автор зазначає, що поділ адміністративно-територіальних одиниць на реципієнтів та донорів

є доволі умовним.

Ю.І. Бойко обгрунтувала потребу в проведенні статистичного аналізу податкових надходжень у розрізі бюджетів, у тому числі, за територіальною ознакою [9]. Автор провела ґрунтовне дослідження системи статистичних показників аналізу податкових надходжень до бюджету, яка охоплює: показники обсягу податкових надходжень за визначений період; показники структури податкових надходжень; показники планового завдання; показники виконання плану; показники динаміки та тенденції змін, відповідність податкового навантаження на одну особу частці її доходів (або частці регіональних витрат на соціально-економічний розвиток) порівняно із середнім значенням показника по Україні; щільність зв'язку між окремими показниками та інші.

Т. Маршалюк у своїй праці приділяє основну увагу аналізу податкового навантаження у регіональному розрізі за допомогою наступних методів: дослідження динаміки зміни валового регіонального продукту, зміни податкового навантаження по областях, оцінка розподілу валового регіонального продукту на одну особу по областях, оцінка показників сплати податків на одну особу по областях [3].

Незважаючи на численність наукових праць з даної тематики, дане питання залишається актуальним та потребує комплексного дослідження в умовах останніх тенденцій податкового та бюджетного законодавства.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є аналіз структури податкових надходжень у розрізі регіонів, виявлення тенденцій змін структури податкових надходжень у часі у процесі децентралізації, формування висновків щодо ефективності реформ податкової та бюджетної політики.

Зауважимо, що можливі різні підходи до аналізу податкових надходжень у регіональному розрізі. Зокрема, предметом дослідження можуть бути як податкові надходження до державного бюджету в розрізі регіонів, так і податкові надходження до місцевих бюджетів.

У даній статті буде проведено аналіз податкових надходжень місцевих бюджетів в розрізі регіонів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Щодо загальних тенденцій надходжень місцевих бюджетів зазначимо наступне.

Як зазначають експерти Мінрегіону, у 2016 р. збереглося зростання місцевих бюджетів, а також частки місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України та динаміка збільшення обсягів надання державної фінансової підтримки на розвиток громад та розбудову інфраструктури [13]. У 2017 р. надходження до загальних фондів місцевих бюджетів України (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 192,0 млрд. грн. та зросли у порівнянні з 2016 р. на +31 %. У 2016 р. доходи до місцевих бюджетів за становили 144 млрд. грн., у 2015 р. – 99,8 млрд. грн..

За підсумками експертів Мінрегіону, частка фінансових ресурсів, які отримують місцеві бюджети з державного бюджету досягає 50 %, а частка місцевих бюджетів в зведеному бюджеті досягає 50 %.

Як зазначає віце-прем'єр-міністр, – міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Г. Зубко, даний факт є результатом розпочатої у 2014 р. реформи децентралізації, і ці показники будуть збільшуватися [14].

За словами першого заступника голови Вінницької облдержадміністрації А. Гижка, місцеві бюджети Вінницької області зросли в рази, у той час, коли обласний бюджет за 2015-16 рр. зменшився у 2 рази. 840 млн. грн – сума перевиконання місцевих бюджетів за минулий рік [15]. Експерти відзначають подібні тенденції і по інших регіонах та роблять висновок про позитивний результат децентралізації [13].

На нашу думку, на збільшення доходів місцевих бюджетів суттєво впливають інфляційні процеси, а також збільшення розміру мінімальної заробітної плати, яка у свою чергу впливає на розмір податку на доходи фізичних осіб, який є основним джерелом наповнення місцевих бюджетів. Тому, про позитивний результат децентралізації говорити передчасно. Натомість, слід глибше проаналізувати причини та тенденції змін надходжень місцевих бюджетів.

Проаналізуємо тенденції зміни податкових надходжень у розрізі регіонів шляхом порівняння податкових надходжень обласних бюджетів за 2015 р. та 2017 р.

Питома вага податкових надходжень у загальному обсязі доходів обласних доходів у 2015 р. становила у середньому 12 % (6-26 %), а у 2017 р. збільшилася до 17 % (10-32 %).

У табл. 1, табл. 2 наводяться дані податкових надходжень у розрізі областей за 2015 та 2017 рік¹.

У 2017 р. мали місце надходження для фінансово-

го забезпечення реалізації заходів, визначених п. 33 розділу VI перехідних положень Бюджетного кодексу, які виділялися з держбюджету для реалізації «митного експерименту».

Тепер наведемо порівняльну характеристику надходжень окремих податків (податку на додану вартість, податку на прибуток, рентної плати) за 2015 р. та 2017 р. (табл. 3).

Як помітно з табл. 3, незважаючи на суттєве збільшення надходжень з ПДФО у 2017 р. порівняно з 2015 р., питома вага надходжень з даного податку до обласних бюджетів практично не змінилася. Навіть незважаючи на суттєве підвищення мінімальної заробітної плати. Виняток становить Херсонська область, яка межує з АРК і питома вага надходжень з ПДФО у якій підвищилася з 6 % до 18 %.

Даний аналіз дозволяє зробити припущення про те, що зростання мінімальної заробітної плати за 2015-2017 рр. пропорційно компенсується тінізацією заробітної плати практично у всіх регіонах.

За результатами даного аналізу помітне суттєве абсолютне збільшення надходжень з податку на прибуток (табл. 4) у Дніпропетровській та Житомирській області та зменшення даної величини у Полтавській, Запорізькій та Волинській областях. Питома вага даного податку серед доходів обласних бюджетів суттєво не змінилася.

За результатами даного аналізу помітне збільшення надходжень з рентної плати у всіх досліджуваних областях. При цьому, як і у випадку податку на прибуток, питома вага рентної плати (табл. 5) серед доходів обласних бюджетів суттєво не змінюється.

Таблиця 1

Дані податкових надходжень у розрізі областей за 2015 рік, млн. грн.

	Разом доходів обласного бюджету	Усього податкових надходжень	ПДФО	Податок на прибуток	Рентна плата	Екологічний податок
1	2	3	4	5	6	7
Київська	5 668,1	787,5	595,5	95,8	53,9	42,1
Одеська	6 592,1	771,6	633,1	115,1	8,9	13,8
Херсонська	3 267,6	227,3	194,3	13,3	13,8	5,8
Дніпропетровська	11 650,8	3141,1	1 198,9	819,0	680,8	252,1
Чернігівська	3 431,5	327,3	236,3	27,9	49,0	14,0
Житомирська	4 155,7	390,9	269,1	33,0	82,9	6,0
Полтавська	4 895,1	699,9	462,5	75,6	94,7	67,2
Запорізька	5 620,5	1003,6	543,1	215,0	156,7	88,8
Донецька	7 658,7	1306,6	831,0	147,4	141,1	187,0
Миколаївська	3 762,6	381,9	301,0	31,5	31,9	17,5
Кіровоградська	3 379,7	332,0	232,9	19,1	56,8	23,3
Сумська	3 836,2	354,3	265,3	42,5	31,3	15,1
Львівська	8 709,6	1103,5	607,0	102,2	49,5	32,4
Черкаська	4 116,3	377,7	281,9	39,0	34,6	22,2
Хмельницька	4 382,5	357,3	266,2	29,1	26,5	0,0
Волинська	8 233,6	1668,2	927,3	44,4	39,2	5,0

¹ Тут і надалі у таблицях надають дані щодо податків та областей, які наявні у відкритому доступі на офіційних сайтах місцевої влади, в основному звітах про виконання обласних бюджетів.

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7
Рівненська	4 239,5	290,7	219,8	20,1	41,5	9,3
Закарпатська	3 855,3	240,9	194,4	21,6	20,4	4,5
Чернівецька	2 983,0		123,2		14,6	

Таблиця 2

Дані податкових надходжень у розрізі областей за 2017 рік, млн. грн.

	Разом доходів обласного бюджету	Усього податкових надходжень	ПДФО	Податок на прибуток	Рентна плата	Екологічний податок	Надходження для фінансового забезпечення реалізації заходів, визначених п. 33 розділу VI перехідних положень БК
Київська	11 878,0	3 437,2	1 239,3	192,6	75,6	45,7	1 883,9
Одеська	11878,9	3912,6	1322,0	209,5	12,0	18,9	2350,3
Херсонська	12190,8	3773,8	2183,3	33,0	28,1	12,1	
Дніпропетровська	18946,9	4897,5	2259,4	1220,4	682,9	419,0	315,9
Чернігівська	6278,3	605,6	506,8	35,4	63,4		
Житомирська	7623,0	1025,9	596,8	44,8	98,3	9,6	276,4
Полтавська	9210,4	1358,1	970,9	144,3	113,9	91,6	37,3
Запорізька	9761,9		1076,5	302,1	211,2		
Донецька	13616,6		1269,9	186,0	177,9	512,4	1028,5
Миколаївська	5824,8	1004,4	622,8	76,2	39,2	23,5	
Кіровоградська	5677,0	813,9	519,0	32,8	82,0	38,3	141,8
Сумська	6968,6	1113,5	584,0	69,7	40,2	20,0	399,5
Львівська	15301,6	2741,0	1328,5	162,3	65,0	69,8	1115,6
Черкаська	7724,2	975,9	618,00	50,8	48,5	27,8	230,8
Хмельницька	7824,6	694,0	590,6	35,8	37,1		210,65
Волинська	14076,0	4052,4	2119,8	43,2	46,8	7,1	766,3
Закарпатська	6399,0	869,9	446,0	27,5	28,5	5,5	362,3
Чернівецька	4300,0	413,7	240,2	14,7	20,4	2,4	135,9

Таблиця 3

Характеристика надходжень окремих податків з доходів фізичних осіб за 2015 та 2017 роки, млн. грн.

1	2015 рік			2017 рік			Порівняння	
	Разом доходів обласного бюджету	ПДФО	Питома вага ПДФО у доходах бюджету	Разом доходів обласного бюджету	ПДФО	Питома вага ПДФО у доходах бюджету	Зміна абсолютної величини ПДФО	Зміна питомої ваги ПДФО
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Київська	5 668,1	595,5	10,51	11 878,0	1 239,3	10,43	643,8	-0,07
Одеська	6 592,1	633,1	9,60	11878,9	1 322,0	11,13	688,9	1,53
Херсонська	3 267,6	194,3	5,95	12190,8	2 183,3	17,91	1 989,1	11,96
Дніпропетровська	11 650,8	1 198,9	10,29	18946,9	2 259,4	11,92	1 060,5	1,63
Чернігівська	3 431,5	236,3	6,89	6278,3	506,8	8,07	270,5	1,18
Житомирська	4 155,7	269,1	6,48	7623,0	596,8	7,83	327,7	1,35
Полтавська	4 895,1	462,5	9,45	9210,4	970,9	10,54	508,4	1,09
Запорізька	5 620,5	543,1	9,66	9761,9	1 076,5	11,03	533,4	1,36
Донецька	7 658,7	831,0	10,85	13616,6	1 269,9	9,33	438,9	-1,52

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Миколаївська	3 762,6	301,0	8,00	5824,8	622,8	10,69	321,7	2,69
Кіровоградська	3 379,7	232,9	6,89	5677,0	519,1	9,14	286,2	2,25
Сумська	3 836,2	265,3	6,92	6968,6	584,1	8,38	318,8	1,47
Львівська	8 709,6	607,0	6,97	15301,6	1 328,5	8,68	721,5	1,71
Черкаська	4 116,3	281,9	6,85	7724,2	618,0	8,00	336,1	1,15
Хмельницька	4 382,5	266,2	6,07	7824,6	590,6	7,55	324,4	1,47
Волинська	8 233,6	927,3	11,26	14076,0	2 119,8	15,06	1 192,4	3,80
Закарпатська	4 239,5	194,4	5,04	6399,0	446,0	6,97	251,6	1,93
Чернівецька	3 855,3	123,2	4,13	4300,0	240,2	5,59	117,0	1,46

Таблиця 4

Характеристика надходжень окремих податків на прибуток за 2015 та 2017 роки, млн. грн.

	2015 рік			2017 рік			Порівняння	
	Разом доходів обласного бюджету	Податок на прибуток	Питома вага податку у доходах бюджету	Разом доходів обласного бюджету	Податок на прибуток	Питома вага податку у доходах бюджету	Зміна абсолютної величини податку	Зміна питомої ваги податку
Київська	5 668,1	95,8	1,69	11 878,0	192,6	1,62	96 756,60	-0,07
Одеська	6 592,1	115,1	1,75	11878,9	209,5	1,76	94 382,00	0,02
Херсонська	3 267,6	13,3	0,41	12190,8	33,0	0,27	19 650,00	-0,14
Дніпропетровська	11 650,8	819,0	7,03	18946,9	1 220,4	6,44	401 401,00	-0,59
Чернігівська	3 431,5	27,9	0,81	6278,3	35,4	0,56	7 540,00	-0,25
Житомирська	4 155,7	33,0	0,79	7623,0	181,4	2,38	148 394,00	1,59
Полтавська	4 895,1	75,6	1,54	9210,4	44,8	0,49	-30 765,00	-1,06
Запорізька	5 620,5	215,0	3,82	9761,9	144,3	1,48	-70 641,00	-2,35
Донецька	7 658,7	147,4	1,92	13616,6	186,0	1,37	38 620,00	-0,56
Миколаївська	3 762,6	31,5	0,84	5824,8	76,1	1,31	44 630,00	0,47
Кіровоградська	3 379,7	19,1	0,57	5677,0	32,8	0,58	13 650,00	0,01
Сумська	3 836,2	42,5	1,11	6968,6	69,7	1,00	27 196,00	-0,11
Львівська	8 709,6	102,2	1,17	15301,6	162,2	1,06	60 044,00	-0,11
Черкаська	4 116,3	39,0	0,95	7724,2	50,8	0,66	11 776,00	-0,29
Хмельницька	4 382,5	29,1	0,66	7824,6	35,8	0,46	6 743,00	-0,21
Волинська	8 233,6	44,4	0,54	14076,0	43,2	0,31	-1 118,00	-0,23
Закарпатська	4 239,5	21,6	0,56	6399,0	27,5	0,43	5 943,00	-0,13

Таблиця 5

Характеристика рентної плати за 2015 та 2017 роки, млн. грн.

	2015 рік			2017 рік			Порівняння	
	Разом доходів обласного бюджету	Рентна плата	Питома вага податку у доходах бюджету	Разом доходів обласного бюджету	Рентна плата	Питома вага податку у доходах бюджету	Зміна абсолютної величини податку	Зміна питомої ваги податку
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Київська	5 668,1	53,9	0,95	11 878,0	75,6	0,64	21 737,10	-0,31
Одеська	6 592,1	8,9	0,13	11878,9	12,0	0,10	3 098,00	-0,03
Херсонська	3 267,6	13,8	0,42	12190,8	28,1	0,23	14 384,00	-0,19

Продовження таблиці 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дніпропетровська	11 650,8	680,8	5,84	18946,9	682,9	3,60	2 105,00	-2,24
Чернігівська	3 431,5	49,0	1,43	6278,3	63,4	1,01	14 384,00	-0,42
Житомирська	4 155,7	82,9	2,00	7623,0	98,3	1,29	15 387,00	-0,71
Полтавська	4 895,1	94,7	1,93	9210,4	113,9	1,24	19 252,00	-0,70
Запорізька	5 620,5	156,7	2,79	9761,9	211,2	2,16	54 462,00	-0,63
Донецька	7 658,7	141,1	1,84	13616,6	177,9	1,31	36 790,00	-0,54
Миколаївська	3 762,6	31,9	0,85	5824,8	39,2	0,67	7 345,00	-0,17
Кіровоградська	3 379,7	56,8	1,68	5677,0	82,0	1,44	25 231,00	-0,24
Сумська	3 836,2	31,3	0,82	6968,6	40,2	0,58	8 912,00	-0,24
Львівська	8 709,6	49,5	0,57	15301,6	65,0	0,42	15 470,00	-0,14
Черкаська	4 116,3	34,6	0,84	7724,2	48,5	0,63	13 857,00	-0,21
Хмельницька	4 382,5	26,5	0,61	7824,6	37,1	0,47	10 576,00	-0,13
Волинська	8 233,6	39,2	0,48	14076,0	46,8	0,33	7 639,00	-0,14
Закарпатська	4 239,5	20,4	0,53	6399,0	28,5	0,45	8 128,00	-0,08

ВИСНОВКИ

Як висновки, зазначимо про тенденцію зростання питомої ваги надходжень з податку з доходів фізичних осіб у доходах обласних бюджетів та про незначне зниження питомої ваги податку на прибуток підприємств та рентної плати. Проведений нами аналіз дозволяє зробити припущення про те, що зростання мінімальної заробітної плати за 2015-2017 рр. пропорційно компенсується тіннізацією заробітної плати практично у всіх регіонах України.

Як свідчить проведений нами аналіз, потребують подальшого дослідження наступні питання:

- аналіз причин збільшення питомої ваги податкових надходжень у загальному обсязі доходів обласних доходів;
- аналіз впливу міграційних процесів та чисельності населення областей на структуру податкових надходжень у розрізі регіонів;
- аналіз регіональних особливостей податкових надходжень, зокрема, Дніпропетровської, Полтавської, Запорізької та Херсонської областей;
- порівняльний аналіз податкових надходжень до обласних бюджетів та до бюджетів міст, сіл, селищ.

Список використаних джерел

1. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. Урядовий кур'єр від 11.04.2014, № 67.
2. Сторонянська І.З., Бенювська Л.Я. Податкові надходження в структурі доходів державного та місцевих бюджетів: регіональний вимір. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2015. Вип. 1. С. 92-97.
3. Маршалюк Т. Регіональні особливості податкового навантаження в Україні. Світ фінансів. 2009. 2(19). С. 135-142.
4. Пальчук В. Місцеві бюджети в умовах фінансової децентралізації. URL: http://www.nbuv.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2781:vpliv-decentralizatsiji-na-posilennya-platospromozhnosti-mistsevikh-byudzhethiv&catid=8&Itemid=350 (дата звернення

30.05.2018).

5. Журавльова І.В. Оптимізація дохідної бази місцевих бюджетів. Харківський національний економічний університет, кафедра фінансів. URL: http://www.hneu.edu.ua/web/public/moved/hneu/NAUKA/Nauka/prezentacii_kafedr/Optimizacija-dohidnoi-bazi-miscevih-bjudzhethiv.pdf (дата звернення 12.06.2018)

6. Зварич О.В. Податкові надходження: методологія прогнозування: монографія. Київ, 2013. 444 с.

7. Шевченко А.В. Планування податкових надходжень у розрізі регіонів України. Наукові праці НДФІ. 2010. № 2(51). С. 129-138.

8. Цимбалюк І.О., Вишневецька Н.В. Податкові надходження до місцевих бюджетів. Наукові записки. Серія "Економіка". Випуск 16. С. 92-97.

9. Бойко Ю.І. Статистичний аналіз податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів (регіональний аспект): дис... кандидата екон. наук. Київ, 2014. 194 с.

10. Бенько І.Д., Бенько В.С. Аналіз податкових надходжень до бюджету // Наукові записки. Серія "Економіка". Випуск 17. С. 25-33.

11. Надал С.В., Спасів Н.Я. Оцінка податкових надходжень у контексті доходів місцевих бюджетів. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/1525/1/1467_IR.pdf (дата звернення 30.05.2018)

12. Меуш Н.В. Проблеми місцевих бюджетів в умовах фінансової децентралізації. Теорія та практика державного управління. 2017. 4(59). С. 1-6.

13. Місцеві бюджети: експерти підбили перші підсумки 2017 року. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/8053> (дата звернення 11.06.2018).

14. Геннадій Зубко: У 2017 році збільшено обсяги освітньої та медичної субвенції - на 8 і 11 млрд. грн. відповідно. URL: <https://www.kmti.gov.ua/ua/news/249753212> (дата звернення 20.06.2018).

15. 7 громад Вінниччини в лютому виконали річні бюджети вже в лютому. URL: <http://vinnitsaok.com.ua/2017/02/23/223325> (дата звернення 20.06.2018).

References

1. The concept of reforming the local self-government and the territorial organization of power in Ukraine, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine from April 1, 2014, № 333-p. Uriadovyi Courier from 04/11/2014, № 67. (in Ukrainian).
2. Storonyanska I.Z., Benovska L.Ya. Tax revenues in the structure of revenues of the state and local budgets: the

regional dimension. *Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*. 2015. Issue 1. pp. 92-97 (in Ukrainian).

3. Marshalyuk T. Regional features of the tax burden in Ukraine. *The world of finance*. 2009. 2 (19). pp. 135-142 (in Ukrainian).

4. Palchuk V. Local budgets in conditions of financial decentralization. URL: http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?Option=com_content&view=article&id=2781:vpliv-detsentralizatsiji-na-posilennya-platospromozhnosti-mistsevikh-byudzhetiv&catid=8&Itemid=350 (access date 30.05.2018) (in Ukrainian) (in Ukrainian).

5. Zhuravlyova I.V. Optimization of the revenue base of local budgets. Kharkiv National University of Economics, Department of Finance. URL: http://www.hneu.edu.ua/web/public/moved/hneu/NAUKA/Nauka/prezentacii_kafedr/Optimizacija-dohidnoi-bazi-miscevih-bjuzhetiv.pdf (access date 12.06.2018) (in Ukrainian).

6. Zvarych O.V. Tax revenues: forecasting methodology: monograph. Kyiv, 2013. 444 p. (in Ukrainian).

7. Shevchenko A.V. Planning of tax revenues in the regions of Ukraine. *Scientific papers NDFI*. 2010. № 2 (51). pp. 129-138 (in Ukrainian).

8. Tsimbalyuk I.O. Vishnevskaya N.V. Tax Revenues to Local Budgets. *Scientific Notes. Series "Economics"*. Issue 16. pp. 92-97 (in Ukrainian).

9. Boyko Yu.I. Statistical analysis of tax revenues to the budgets of all levels (regional aspect): dis .. candidate of economics. sciences Kyiv, 2014. 194 p. (in Ukrainian).

10. Benko I.D., Benko V.S. Analysis of tax revenues to the budget. *Scientific Notes. Series "Economics"*. Issue 17. pp. 25-33 (in Ukrainian).

11. Nadal S.V., Spasiv N.Ya. Estimation of tax revenues in the context of local budget revenues. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/1525/1/1467_IR.pdf (access date, 30.05.2018) (in Ukrainian).

12. Meush N.V. Problems of local budgets in conditions of financial decentralization. *Theory and practice of public administration*. 2017. № 4 (59). pp. 1-6 (in Ukrainian).

13. Local budgets: experts summed up the first results of 2017. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/8053> (access date 11/06/2018) (in Ukrainian).

14. Hennadiy Zubko: In 2017 the volume of educational and medical subventions increased by UAH 8 and 11 billion, respectively. URL: <https://www.kmu.gov.ua/en/news/249753212> (access date 20.06.2014) (in Ukrainian).

15. 7 municipalities of Vinnitschyna fulfilled their annual budgets in February. URL: <http://vinnitsaok.com.ua/2017/02/23/223325> (access date 20/06/2018) (in Ukrainian).